

İSLAHATLAR – Azərbaycanı

inkişafa apararıq alternativsiz yol

Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il aprelin 11-də xalqın etimadını qazanaraq yenidən dövlət başçısı seçilməsindən keçən müddət ərzində Azərbaycan ictimai-siyasi mühitində rəğbətə qarşılanan bir sıra addımlar atıldı, önəmli, pragmatik dəyərləndirilən sərəncamlar verildi. Dövlət başçısının sərəncamları, fərmanları, regionlara ardıcıl səfərləri, qəti tapşırıqları nəticəsində, demək olar ki, bütün sahələrdə əvvəlkindən də yüksək inkişaf dinamikası yarandı. İslahatlar bütün hallarda Azərbaycanı inkişafa, yeniləşməyə apararıq alternativsiz yol kimi xarakterizə olundu.

İnsan kapitalı

Prezident İlham Əliyev dəfələrlə öz çıxışlarında qeyd edib ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, insan amili və onun sosial rifahı dayanır. Son bir ildə dövlət başçısının istər iqtisadi, istər sosial, istərsə də kadr siyasətində atdığı qətiyyətli addımlar, apardığı islahatlar cəmiyyətdə gələcəyimizə inam və etibarın daha da güclənməsində səbəb oldu.

Dövlət başçısı sosial paketdən olan yeni islahatlar kursu ilə növbəti dəfə təsdiqlədi ki, xüsusi həssas kateqoriyadan olan insanlar – şəhid ailələri, müharibə veteranları və müharibə əlilləri, məcburi köçkünlər və qaçqınlar dövlət başçısının böyük qayğısı ilə əhatə olunubdur. Bu baxımdan cari il yanvarın 28-də Prezidentin şəhid ailələri ilə keçirdiyi görüş həmin qayğının bariz nümunəsidir. Bu görüşdə “Xalqa xidmət mənim ən böyük vəzifəmdir. Mənim üçün bu, böyük şərəfdir”, – deyən dövlətimizin rəhbəri elə həmin gün imzaladığı fərmanla şəhid ailələri üçün birdəfəlik ödəmənin (11 min manat) verilməsi prosesinin əhatə dairəsini genişləndirdi. 1997-ci il 2 avqustədək şəhid olmuş əlavə 2725 şəhid ailəsinə də həmin vəsaitin verilməsi nəzərdə tutuldu. Bunlardan 2264 şəhid hərbi qulluqçu və 461 şəhid polisin vərəsesi də 11 min manatdan az sığorta ödənişi aldığı üçün həmin siyahıya əlavə olundu. Bununla da birdəfəlik ödənişin verilməsi prosesi artırıq 12 min 268 şəhid vərəsesini əhatə etdi.

Prezident İlham Əliyevin cari il yanvarın 30-da imzaladığı və şəhid ailələrinə dövlət qayğısının artırılmasını ehtiva edən fərmana əsasən, 2019-cu ilin 1 fevral tarixindən etibarən şəhid ailələrinə verilən aylıq təqaüdün məbləği 58 manat artırılaraq, 300 manata çatdırılıb. Ümumən, 2007-ci ildən şəhid ailələri üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aylıq təqaüdünün məbləği 3 dəfə artırılıb.

Prezident İlham Əliyevin bu il yanvarın 28-də imzaladığı digər fərmanla isə şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri üçün mənzillərin alınması məqsədilə 35 milyon manat vəsait ayrılıb. Yeri gəlmişkən, onu da xüsusi olaraq qeyd edək ki, ötən dövrdə Prezidentin təşəbbüsü ilə şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 6654 mənzil, o cümlədən 2018-ci ildə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfə çox olmaqla 626 mənzil verilib. Cari ildə isə bu kateqoriyadan olan insanlara, azı, 800 mənzilin verilməsi nəzərdə tutulur.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin dərin sosialyönümlü islahatları bu il mədəniyyət sahəsinə qayğısı ilə də diqqəti cəkdi. Mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin qəbulu, onların problemlərinin fərdi şəkildə dinlənilməsi ictimaiyyətdə sevincə qarşılandı. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, minimum əməkhaqqının və minimum pensyanın təxminən 40 faiz artması, nəticə etibarilə, 830 minə yaxın insanı əhatə etməsi, sosial müavinətlərin orta hesabla 100 faiz artırılması təqribən 600 min insana şamil edilməsi sosial sferada ciddi irəliləyiş kimi qəbul edilir. Bundan savayı, Prezident İlham Əliyevin fevralın 14-də imzaladığı bir fərman və iki sərəncam – “Azərbaycan Respublikasının ali məktəb tələbələri üçün Prezident təqaüdünün təsis edilməsi haqqında”, “Ali təhsil müəssisələrində təqaüd sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə” və “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində təhsil alan tələbələrə təqaüdlərin verilməsi haqqında” sənədlər də bu prosesin mühüm əhəmiyyətinin tərkib hissəsidir. Bu sərəncamlarla, ümumilikdə, tələbələrin təqaüdlərinin artırılması ilə təxminən 100 mindən çox tələbənin maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması təmin edilib.

Ölkə əhalisinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifahının yüksəldilməsi məqsədilə daha bir mühüm sərəncam verildi. Prezident yeni inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq vətəndaşların

Azərbaycanda çox işlər görmək lazımdır. Ancaq bütün bunları həyata keçirmək və Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası, ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdə çıxış edərkən mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına hədəflənən məqsədyönlü və sistemli tədbirlər həyata keçirilməsinin göstərişini verdi.

Məlum olduğu kimi, bəzi çoxmənzilli yaşayış binalarında tikinti işləri şəhərsalma qanunvericiliyinin tələblərinə riayət olunmadan və ya sənədləşdirmədə ciddi qüsurlar buraxılaraq, bir sıra hallarda sakinlərin hüquq və maraqları nəzərə alınmadan aparılmışdır. Bu da, öz növbəsində, bəzən həmin binaların rəsmiləşdirilməsini qeyri-mümkün edirdi.

Dövlət başçısının fevralın 19-da imzaladığı “Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” fərman bu

qarşısında bərabər olduğunu, özbaşınalıqla məşğul olanların cəzalandırılacağına qəti şəkildə bildirən ölkə Prezidentinin bu tələb və tövsiyələri vətəndaşlarımızın bərabərhüquqlu münasibətlərinin tənzimlənməsində devizə çevrilmişdir.

Prezident İlham Əliyevin sosial islahatlar paketi və əhalinin rifahı naminə yeni inqilabi addımları beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən müşahidə edildi və qiymətləndirildi. Dövlət başçımızın rəhbərliyi ilə aparılan iqtisadi islahatlara ən yüksək qiymət Dünya Bankının “Doing Business 2019” hesabatında Azərbaycanın dünyada ən islahatçı ölkə elan edilməsi oldu. “Doing Business 2019” hesabatında Azərbaycan 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında

sahədə böyük innovasiya oldu. Hətta bir sıra ekspertlər bu fərmanı tikinti sahəsində memarlıq amnistiyası da adlandırdılar.

Xatırladaq ki, Bakıda tikintisinin başa çatmasına və sakinlərin məskunlaşmalarına baxmayaraq, rəsmi olaraq istismarına icazə verilməmiş kifayət qədər bina var idi. Həmin binaların sakinləri yaşadıkları mənzillərlə bağlı çıxarış sənədləri ala bilmirdi və bu, onların mülkiyyət hüquqlarının pozulmasına səbəb olurdu. Həmin sakinlər rəsmi olaraq mənzillər üzərində hüquqlara malik deyildilər. Bu vəziyyət nəticəsində həmin şəxslər dövlətə və bələdiyyələrə əmlak vergisi də ödəyə bilmirdilər. Fərmana əsasən, bundan sonra vətəndaşlar sahib olduqları mənzillərinin çıxarış sənədlərini qısa zamanda ala biləcəklər. Bu sərəncam insanların mülkiyyət hüquqlarının qısa müddətdə təmin olunmasında müstəsna əhəmiyyət daşıyır.

Dövlət başçısının 2019-cu ildə verdiyi ən mühüm qərarlardan biri də problemlı kreditlər sahəsində banklarla vətəndaşlar arasında yaranan narazılığın aradan qaldırılması, kredit borclarının artan hissəsinin silinməsi idi. Dövlət başçısı fevralın 28-də “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” fərman imzaladı. Problemlı kreditlərin əhalinin xeyrinə həlli istiqamətində hazırlanan bu sənədə əsasən narahatlığa son qoyuldu.

Prezidentin bu fərmanı ilə 800 min nəfərin kredit problemi birdəfəlik həll edildi. İlham Əliyev vətəndaşla bank arasında etimad mühitini bərpa etdi, məhkəmə çəkişmələri vətəndaşın xeyrinə həll olundu.

Prezident İlham Əliyevin ən mühüm siyasi missiyalarından biri də xalqla təması daha da gücləndirməsi, regionlara səfərlər və əhali ilə birbaşa görüşlər keçirməsi, onların problemlərinin həlli istiqamətində yarımdəfə göstərişlər verməsi oldu. Bütün bunlar Azərbaycanda xalq-dövlət münasibətlərinin sarsılmazlığına inamı daha da möhkəmləndirdi.

Dövlət başçısının bütün islahatların mərkəzində məhz insan amilinin dayanmasını əsas meyar olaraq götürməsi və məmurlara qarşı öz çıxışlarında qəti və birmənalı olaraq bunu qeyd etməsi faktıdır. O deyir: “Məmur təvazökar olmalı, xalqa xidmət etməli, xalqa bir yerdə olmalı, özünü xalqdan yuxarı tutmamalıdır. Məmur özü və onun ailə üzvləri təkəbbürlü davranmamalıdır”. Bu baxımdan Azərbaycanda heç kimin heç bir imtiyazının olmadığını, hamının qanun

25-ci yerdə qərarlaşmaqla MDB-də lider mövqeyinə yüksəlib, BRICS ölkələrinin hamısını, G20 ölkələrinin isə hər dördündən üçünü üstələyib. “Economic Freedom 2019” hesabatında ölkənin mövqeyi 7 pillə irəliləyərək 60-cu mövqeyə çatdı.

Kadr və struktur islahatları

Son bir ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan struktur islahatlarının əsas prinsiplərindən biri də, ilk növbədə idarəetmədə və səmərəliliyi artırmaq, cəmiyyətdə formalaşan yeni çağırışlara uyğunlaşmaqdır. Struktur islahatları, eyni zamanda, dövlət idarəetməsinə iqtisadi inkişafın yeni mərhələsinə uyğunlaşdırır.

Struktur islahatların gətirəcəyi faydalardan biri də ölkədə biznes mühitinin daha da təkmilləşdirilməsi və rəqabətin gücləndirilməsindən ibarətdir. Çünki lakonik lakin çevik idarəetmə institutları özəl sektorun fəaliyyətinə müdaxiləni minimuma endirmək üçün əlverişli yoldur. Son sərəncamlarda bir sıra komitə və nazirliklərin ləğv edilməsi, birləşdirilməsi struktur islahatlarının bariz nümunəsi kimi qeyd edilməlidir. Bu il “Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019–2025-ci illər üçün Strategiya” qəbul edildi, həmçinin Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi, “DOST” Mərkəzi, TƏBİB, DAİM, Dövlət Turizm Agentliyi, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi, “Aqrar tədarük və təchizat” ASC, Rəqəmsal Ticarət Qovşağı kimi qurumların yaradılması, İqtisadiyyat nazirliyinin strukturunu genişləndirilməsi və s. fəaliyyətə başlaması gələcək fəaliyyət üçün yeni imkanlar açır.

Ən mühüm məsələlərdən biri də budur ki, struktur islahatları kadr islahatları ilə paralel aparılmaqdadır. Uzun müddət dövlət və hökumət idarəçiliyində çalışmış təcrübəli məmurların öz ərizələrinə müvafiq olaraq Prezident tərəfindən qəbul edilməsi, hörmətlə yola salınması bir ənənəyə çevrildi. Onların yerinə idarəçilik təcrübəsi və uğurları olan gənc kadrların gətirilməsi ictimaiyyətdə müsbət qarşılandı. Dünyanın ən tanınmış ali təhsil ocaqlarında təhsil almış, kurs keçmiş gənc kadrların irəli çəkilməsi kadr islahatlarının struktur islahatları ilə paralel aparılmasını şərtləndirdi. Bu isə cəmiyyətimizdə, xüsusilə internet sosial şəbəkələrdə, ölkə mediasında Prezidentin tərəqqipərvər, qətiyyətli siyasi addımları kimi təqdir olundu.

Anar TURAN,
“Xalq qəzeti”

Məqalə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının qurduğu “Səlis Jurnalist” müsabiqəsinə təqdim edilir.